

Мишанський В.С., слухач 4-го курсу
Миколаївського регіонального відділення
ННІЗН НАВС

СПОСОБИ ФІНАНСУВАННЯ ТЕРОРИЗМУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Сьогодні існує безліч механізмів та методів, що використовуються терористичними групами (організаціями) з метою приховування або затінення зв'язку між джерелом коштів і їх можливим призначенням або метою. І, як приклад, матеріальне сприяння створенню або діяльності терористичної групи (організації) може знайти своє відображення у таких методах, як:

- компанії-прикриття - компанії, що фактично проводять діяльність, за якої нелегальні доходи змішуються з доходами від законної діяльності;
- компанії-раковини - компанії, що займаються підприємницькою діяльністю без практичних або комерційних цілей, і створені для приховування справжнього власника (бенефіціара) рахунків і майна;
- неофіційні системи переказу грошей і коштів - системи переказу коштів, такі як “хавала”, “хунді”, “фей-чієн” або “чорний ринок песо”;
- фіктивні особи - використання родичів, друзів або партнерів, які мають довіру в певному суспільстві і не привертають уваги, для проведення трансакцій від їх імені з метою маскуванню джерела і власника коштів;
- структурування - внесення на депозит готівки або купівля банківських трат у різних установах декількома особами або здійснення трансакції на суму, нижчу суми, що викликає підозру;
- кредитні картки - створення кредиту на картці за допомогою оплати готівкою дозволяє конвертувати кредит у готівку;
- електронний переказ коштів - використання служб електронних переказів для переказу грошей родичам;
- потенційне використання неприбуткових і благодійних організацій для забезпечення накопичення коштів терористами;
- провезення валюти через кордон - фізичні перевезення готівки з одного місця в інше з метою маскуванню їхнього джерела походження та власника;
- використання торгівлі золотом та діамантова галузь, як сектори, що демонструють значну вразливість для використання їх у відмиванні коштів та, у невідомому обсязі, для фінансування терористичної діяльності.

Це далеко не вичерпний перелік методів за допомогою яких терористичні групи (організації) спроможні “відмити” грошові кошти, цільове призначення яких - фінансування терористичної діяльності терористів, терористичних груп (організацій).

На даний час в структурі загальної грошової маси в Україні питома вага готівкових коштів є значною, це надає можливість злочинцям легалізувати свої незаконні доходи, використовуючи готівкові кошти. Головним напрямком в процесі запобігання відмивання коштів є впровадження процедур фінансового моніторингу як для державних, первинних і спеціально визначених суб'єктів фінансового моніторингу, так і для всіх учасників економічних процесів насамперед для зниження ризику їх діяльності. Іншим напрямком в боротьбі з «брудними грошима» є впровадження в монетарній політиці держави зменшення готівкового обігу шляхом розробки відповідної законодавчої бази, наданням привілеїв переходу на безготівковий обіг та створення високого рівня захищення грошових операцій.

Основна функція як готівкових, так і безготівкових коштів - служити засобами платежу. У багатьох країнах кількість готівкових коштів жорстко обмежується законодавством, їхня максимальна межа при здійсненні тієї або іншої операції не повинна перевищувати визначений законодавством поріг (суму).

Закономірністю є й те, що обіг безготівкових коштів легше контролюється ніж обіг готівкових. Кошти, переведені з рахунку на рахунок, контролюються з боку банківських установ, контролюючих та правоохоронних органів. На відміну від безготівкового обігу грошових коштів, готівкові кошти є найбільш зручними для використання їх злочинцями через відсутність сильного правового контролю над ними.

Варто відмітити роботу Державної служби фінансового моніторингу України, одним із напрямків своєї діяльності акцентує на визначені і блокуванні коштів, пов'язаних з діяльністю осіб, які фінансують тероризм та осіб, які публічно закликають до насильницької зміни чи повалення конституційного ладу або зміни меж території або державного кордону України.

Протягом 2014 року Держфінмоніторингом підготовлено та направлено до правоохоронних органів 73 матеріали (з них 55 узагальнених та 18 додаткових узагальнених матеріалів). Але відсутність налагодженого міжвідомчого співробітництва між Державною службою фінансового моніторингу та правоохоронними органами, оскільки значна частина проведеної роботи (70 %) залишається незадіяною у кримінальних справах. Зближення вимог до складання узагальнених матеріалів Державною службою фінансового моніторингу з вимогами відкриття матеріалів кримінального провадження правоохоронними органами дозволило б зробити їх співробітництво більш продуктивним.

Крім того існує неузгодженість визначення повноважень державних та правоохоронних органів у законодавстві України. Першочерговими заходами державних та правоохоронних органів щодо запобігання та протидії фінансуванню тероризму мають стати:

- запобігання будь-яким терористичним проявам на початкових стадіях, недопущення становлення і розвитку терористичних організацій;

- недопущення ідеологічного виправдання терористичної діяльності під гаслами захисту прав народу, національних меншин, віросповідання тощо;
- недопущення поступок терористам, безкарності терористичних актів (будь-який успіх терористичних організацій провокує подальше зростання тероризму та, відповідно, кількості людських жертв);
- спеціальні психологічні прийоми засобів масової інформації щодо подачі протидії тероризму як заходу крайньої необхідності, протиставляючи негативним проявам тероризму позитивні дії тих, хто з ним бореться;
- ефективний контроль за зберіганням, використанням, експортом та імпортом озброєння, боєприпасів та військової техніки;
- забезпечення системи дієвих заходів щодо державного регулювання та контролю за туристськими та міграційними потоками, своєчасної депортації нелегальних мігрантів;
- постійний та ретельний моніторинг діяльності релігійних організацій та навчально-виховних закладів релігійної спрямованості.

Бедна А.В., курсант 115 навчальної групи

Науковий керівник:

професор кафедри економіко-правових дисциплін
кандидат юридичних наук доцент, Удовик М.С.

ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ ГРОШЕЙ

Гроші й ціни є найважливішими компонентами товарної форми виробництва, котрі слугують своєрідним цементам для системи товарної економіки. Гроші виникли дуже давно. Це - один із найвизначніших витворів людського суспільства. Вони зачаровують людей. Заради них люди працюють, через них навіть страждають, вигадують найвитонченіші способи їх отримання і витрачання. Гроші - це єдиний товар, котрий не можна використати інакше, як витрачаючи їх. Вони не годують людей, не зодягають, не дають притулку і не розважають доти, доки їх не витратять або не інвестують. Люди майже все роблять для грошей, і гроші майже все роблять для людей. Гроші - це своєрідна загадка. Історія грошей налічує вже тисячоліття. Учені неоднаково пояснюють процес виникнення грошей. Одні з них вважають, що гроші виникли стихійно в результаті розвитку обміну. Інші стверджують, що люди домовилися, дійшли взаємної згоди щодо запровадження грошей. Хоч як би пояснювали процес виникнення грошей, простежується кілька етапів у їхньому розвитку.

На початку цивілізації один продукт безпосередньо обмінювався на інший. Нині такий обмін називають бартером. В обмін регулярно надходила незначна кількість продуктів (продукти скотарства, землеробства чи ремесла). Прямий обмін продукту на продукт відбувався лише за збігу бажань учасників угоди. Наприклад, власникові сокири потрібен був хліб, але власник хліба